

VARFÖR NATURSKOLA?

NATURKÄNSLA

Självklart lär man sig bäst om naturen i naturen. Att ge eleverna kunskap om, och känsla för, naturen är ett viktigt mål för oss.

HÅLLBAR UTVECKLING

Att ha grundläggande förståelse för ekologiska samband är grunden för att kunna förstå och göra något åt våra miljöproblem. Miljöfostran för barn börjar i naturen.

FRILUFTSLIV

Om man skall kunna vara ute året runt med klassen krävs en hel del friluftsliv för att dagarna skall bli positiva för eleverna. Goda friluftslivserfarenheter för eleverna ökar chansen att de som vuxna ägnar sig åt natur och friluftsliv, vilket gynnar folkhälsan.

RÖRELSE – FOLKHÄLSA

Många barn idag rör sig för lite. Fler blir överviktiga. Med hjälp av utomhuspedagogik kan man arbeta med läroplanens mål, samtidigt som eleverna får röra på sig och komma ut i naturen.

OLIKA SÄTT ATT LÄRA SIG PÅ

Barn lär sig på olika sätt, det vet vi. Om man ibland går ut och lär in med hela kroppen och alla sinnen, hittar fler elever sitt sätt att lära.

LUST, ENGAGEMANG OCH KOMMA IHÅG BÄTTRE

Vi som arbetar med naturskola har upptäckt hur lätt det är att engagera eleverna för en uppgift ute och hur väl de kommer ihåg det de lärt sig även många år efteråt. Våra dagar byggs ofta på en gemensam upplevelse, som vi sedan knyter kunskap till.

FÖRANKRA SKOLKUNSKAPERNA I VERKLIGHETEN

Forskning visar att färdiga studenter ofta bär med sig de förklaringsmodeller de tillägnat sig som barn, trots många års studier (Skolverket 2001). Skolkunskaperna blir öar av kunskap som inte påverkar sättet att se på verkligheten. Med naturskolans modell kopplas skolkunskaperna till en egen upplevelse i verkligheten.

SAMARBETE

Många lärare har berättat om hur mycket bättre klassen fungerar sedan de började med en utedag i veckan. Gruppen svetsas samman, samarbete tränas, eleverna får röra på sig, och det vanliga arbetet fungerar mycket bättre när de kommer in igen.

VARFÖR NATURSKOLA I DIN KOMMUN?

PEDAGOGIK

- Naturskolan hjälper kommunen att öka den pedagogiska mångfalden inom skola och förskola vilket skapar möjligheter att lyfta elever som inte gynnas av klassrummets arbetssätt samtidigt som samarbete mellan elever främjas.
- Naturskolan visar med sin pedagogik hur lärande kan integreras med rörelse och bidrar genom ökad fysisk aktivitet också till ökad koncentrationsförmåga hos barn och elever.
- Naturskolan lyfter fram kommunens natur- och kulturmiljöer som pedagogiska resurser och levandegör den lokala natur- och kulturhistorien för kommunens barn och elever. När platsen i läroplanen lyfts fram skapas en mer komplett läromiljö tillsammans med klassrummet.

MÅLUPPFYLLELSE

- Naturskolan erbjuder fortbildning i hur läroplanernas strävansmål inom förskola och skola kan uppnås med hjälp av utomhuspedagogik.

HÅLLBAR UTVECKLING

- Naturskolan kan bidra till ökad naturkänsla hos barn och elever inom kommunen vilket är en förutsättning för ett framtida värnande om naturen både lokalt och globalt.
- Naturskolans konkreta och upplevelsebaserade pedagogik är ett kraftfullt verktyg i det långsiktiga arbetet med att uppnå de 16 nationella miljökvalitetsmålen och de lokala miljömålen.
- Naturskolans pedagogik bidrar till ökad förståelse för abstrakta naturvetenskapliga fenomen och ekologiska sammanhang som t.ex. olika kretslopp, klimatförändringar, hållbar utveckling och biologisk mångfald
- Naturskolan arbetar för att inspirera till lärande för hållbar utveckling och vänder sig till alla yrkesgrupper som kommer i kontakt med barn och elever.

VAD ÄR UTOMHUSPEDAGOGIK?

Utomhuspedagogik, pedagogik som utgår från platsens betydelse för läroplanen. Termen introducerades under tidigt 1990-tal och kopplas till en pragmatisk reformpedagogisk bildningstradition som ser kunskap som aktivitet. Den bygger på en växelverkan mellan autentiska upplevelser och textbaserat lärande. Praktiskt utövas den i form av tolkning, vägledning och reflektion i natur- och kulturlandskap, där eleven vistas större delen av undervisningstiden.

Undervisningssituationen kan förläggas i både urbana och rurala miljöer, och genom att läroplanen förutom uteställen även förutsätter mer rörelse framhålls ofta de positiva effekterna för elevernas hälsa.

(Definition enligt Nationalencyklopedin)

THIS IS THE NATURE SCHOOL

The nature school is neither a building nor a place; it is a method of learning. The basic idea is learning out of doors. Games and outdoor education stimulate experience - curiosity - exploration - understanding. Learning out of doors also results in cheerful, open minded, brave and healthy children. Nature tutors educate teachers and children on sustainable environmental development. The nature school's preferred method of learning is discovery. Outdoor education lets children take the initiative and find a way to do an assignment. The nature school is a resource available to children and teachers at all levels - from preschool to high school.

DAS IST EINE NATURSCHULE

Die Naturschule ist kein Haus und kein Ort, sondern eine Arbeitsweise; Eine Idee: Im Freien zu lernen. Vergnügtes Spiel und Unterricht in der Natur führen zu Erlebnissen – Neugier – Entdeckung – Verständnis. Das Lernen im Freien macht ihre Kinder zu fröhlichen, mutigen, offenerzigen und gesunden Kindern. Naturpädagogien unterstützen die Lehrer dabei, den Kindern Kenntnisse über die Natur und Nachhaltigkeit zu vermitteln. Die Naturschulen arbeiten mit einer untersuchenden Methode. Das Lernen im Freien macht Kinder aktiver und gibt ihnen den Freiraum, die Initiative zu ergreifen und die ihnen gestellten Aufgaben selbstständig zu lösen. Die Naturschule ist eine Ressource für Kinder und Lehrer auf jedem Niveau – vom Kindergarten bis zum Gymnasium.

UTOMHUSPEDAGOGIKENS FÖRDELAR

- Den utgör en friskfaktor genom att ökat vetenskapligt stöd idag kan visas både nationellt och internationellt.
- Den stimulerar miljömedvetenhet och lärande för hållbar utveckling.
- Den förebygger riskfaktorer som fetma, benskröhet, diabetes och förkylningar.
- Den ökar förmågan att samarbeta och sänker stressnivåerna i variationsrika naturpräglade lärmiljöer.
- Den ger verktygen för ett varierat lärande och stimulerar olika lärtilar i växelverkan mellan boklig bildning och sinnlig erfarenhet, textbaserade och icke textbaserade praktiker.
- Den vidgar barns och elevers lärmiljö till att även innefatta samhälle naturmiljöer och kulturmiljöer.

De som vill ha mer information kan läsa en sammanställning av forskning i avhandlingen: HANDLINGSBUREN KUNSKAP - Lärares uppfattningar om landskapet som lärandemiljö, Szczepanski, Anders, Linköpings universitet (2008), ISBN 978-91-7393-889-1

OM FÖRENINGEN OCH LÄROMEDEL

NATURSKOLEFÖRENINGEN

Naturskoleföreningen är en intresseförening för människor som arbetar med utomhuspedagogik och har funnits sedan 1986. Föreningens motto är "att lära in ute". Medlemmarna består både av enskilda pedagoger och institutioner som t.ex. naturskolor, skolor och förskolor.

MEDLEMSKAP

Som enskild medlem får du 1 ex av Bladet som kommer ut fyra gånger per år. Som institution får ni tre ex av varje Bladet. Det är genom Bladet som utomhuspedagogiska idéer sprids inom och utanför föreningen. Anmälan görs på föreningens postgiro 493 33 84-2. Aktuell medlemsavgift finns på www.naturskola.se

LÄROMEDEL

Naturskoleföreningen har i samarbete med Alla tiders teknik och Ljungbergsfonden släppt ett antal böcker i serien "Att lära in ute". Böckerna beskriver hur man som pedagog kan hjälpa eleverna mot måluppfyllelse inom skolans ämnen utomhus.

UTENAVET

Naturskoleföreningen har tillsammans med Nationellt Centrum för utomhuspedagogik, Friluftsrådet, Skogen i skolan, Movium, NCF och Ljungbergsfonden bildat Utenavet - ett nationellt nätverk för främjande av utomhuspedagogik. Läs mer på www.utenavet.se

VAD ÄR NATURSKOLA?

När den första naturskolan startades i Sverige 1982 låg tonvikten på natur och miljö. Nu finns det över 85 naturskolor med olika inriktning, men gemensamt är naturkänsla, hållbar utveckling, läroplanernas strävansmål genom utomhuspedagogik och folkhälsa med fokus på rörelse.

Naturskola är inte ett hus eller en plats, det är en verksamhet, ett arbetssätt, där vi arbetar efter mottot: "att lära in ute". Elevernas och barnens egna upplevelser, upptäckter och sinnesintryck i naturen är i fokus och är grunden till ett aktivt lärande. Naturskolan är oftast en kommunal verksamhet och fungerar som en resurs för pedagoger i skolor och förskolor. Till naturskolan kommer barn och elever för att uppleva och inhämta kunskap i natur- och kulturmiljö. Naturskolan kan också besöka enskilda skolor och förskolor och bedriva den utomhuspedagogiska verksamheten på gården eller i skolans närmiljö.

Målet är att det utomhuspedagogiska arbetssättet ska spridas och bli en naturlig del av skolans och förskolans verksamhet. Därför riktar vi oss också direkt till lärarna och pedagogerna i förskolan, där vi genom kursverksamhet, nätverk och inspirationsträffar sprider idéer, metoder och materiel som underlättar för pedagogerna att ta steget ut med sin grupp.

OM NATURSKOLOR, UTOMHUSPEDAGOGIK OCH NATURSKOLEFÖRENINGEN

Naturskoleföreningen

www.naturskola.se

Kontakt med Naturskoleföreningens styrelse eller med olika naturskolor; se Naturskoleföreningens hemsida:

1. Barkens Natur- och Kulturskola
Smedjebacken
073-9137348
gun.sorbring@edu.smedjebacken.se

2. Falu Naturskola
Falun
Tel: 023-831 01, 023-82100
naturskolan@falun.se
www.falun.se/naturskolan

3. Gröna kunskaps huset
Tärnsjö
ingabritt@ostakil.com

4. Hyttö Naturskola
Hyttö naturskola
Älvkarleby
Tel: 070-645 11 92
stina.lindblad@fcedu.alvkarleby.se

5. Luleå Miljöskola
Luleå
Tel: 0920-45 33 17, 070-564 56 92
goran.ohman@skol.lulea.com
www.lulea.se/miljoskola4

6. Naturskolan Kom Ut
Sundsvall
070-6424986, 073-0538088
komutnatur@skola.sundsvall.se
www.sundsvall.se

7. Naturskolan i Umeå
Umeå
Tel: 090-165095
naturskolan@umea.se erika.oberg@umea.se
www.umea.se/naturskolan

8. Aspö Naturskola
Skövde
Tel: 0500-47 11 48
naturskolan@skovde.se
www.naturskolan.skovde.se

9. Ekopark Strömstad
Strömstad
Tel: 0526 - 153 68
margareta.nordstrom@stromstad.se
www.stromstad.se/ekopark

10. Falkenbergs Rullande Naturskola
Falkenberg
Tel: 070-55 65 061
jenny.bolmstedt@edu.falkenberg.se
www.falkenberg.se/kommunen/forvaltningar/barnochutbildning/
naturpedagog

11. Halmstad Naturskola
Halmstad
Tel: 035 13 82 07
naturskolan@utb.halmstad.se
www.utb.halmstad.se/naturskolan

12. Hornborga Naturum
Broddeborp
Tel: 0500-49 14 50
hornborga.naturum@o.lst.se

13. Hunnebergs Naturskola
Hunneberg
Tel: 0521-22 37 70
info@hunnebergsnaturskola.se
www.hunnebergsnaturskola.se

14. Härryda Natur- och Kulturskola
Hindås/Mölnlycke
Tel: 070-767 51 59, 070-356 87 20
kristina.jarmedal@utb.harryda.se
hilda-lena.andersson@utb.harryda.se

15. Kosters Trädgårdar
Sydkoster
Tel: 0526-205 99, 070-600 13 13

16. Marks Naturskola
Fritsla
Tel: 0320-704 18, 070-31 82 334

17. Miljölabbet Roten
Göteborg
Tel: 031-7411108

18. Göteborgs Naturhistoriska Museum
Göteborg
Tel: 031-7752411, 7752409
kennert.danielson@gnm.se
www.vastarvet.se, www.gnm.se

19. Naturrum Tanum
Tanumshede
Tel: 0525-41011
frank.robra@telia.com
www.naturrum-tanum.se

20. Natur- och Kulturavskolan
Åskhults By
Kungsbacka
Tel: 0340-65 23 30
www.askhultsby.se

21. Naturum Vindelfjällen Ammarnäs
Ammarnäs
0952-60165, 070-3680165
ludmila.wieslander@ac.lst.se
tomas.staafjord@ac.lst.se

22. Naturum Färnebofjärden
Gysinge
jessica.berg@x.lst.se

23. Naturskyddsföreningen i Dalarna
Mora
Tel: 0250-166 33, 070-273 91 55
kansli.dalarna@naturskyddsforeningen.se
www.naturskyddsforeningen.se/dalarna

24. Navets uteverksamhet
Navet
Borås
Tel: 033-410009
info@navet.com
www.navet.com

25. Karlstads Naturskola – Solbussen
Karlstad
Tel: 054-295795, 070-2212360
torbjorn.wrango@karlstad.se
www.karlstad.se/naturskolan

26. Vara Naturskola
Vara
Tel: 070-694 69 16, 070-555 38 32
naturskolan@vara.se

27. Ålesläns Natur- och kulturskola
Uddevalla
Tel: 070-574 25 57, 0522-69 70 70
helene.grantz@uddevalla.se
www.uddevalla.se

28. Naturum Blekinge
Ronneby
Tel: 0457-168 15
naturum@k.lst.se

29. Kristianstads Naturskola
Kristianstad
Tel: 044-136361
naturskolan@utb.kristianstad.se
www.buf.kristianstad.se/naturskolan

30. Fredriksdal museer och trädgårdar
Helsingborg
Tel: 042-10 45 06
karin.hjelmer@helsingborg.se, lina.bomark@helsingborg.se
ricky.wrentner@helsingborg.se, asa.jansson@helsingborg.se
www.fredriksdal.se

31. Hörjelgården
Sjöbo
Tel: 0417-270 35, 073-3260 172
hjalmar.dahm@gmail.com
www.plant.ekol.lu.se/horjel

32. Ire Natur- och kulturskola
Asarum
Tel: 0454-62143, 0733-576106
ire.natur@telia.com

33. Miljöverkstaden
Helsingborg
Tel: 042-10 70 81
miljoverkstaden@helsingborg.se

34. Malmö Naturskola
Malmö
Tel: 040-34 36 89
naturskolan@pub.malmo.se
www.natur.pedc.se

35. Mariatorps Naturskola
Ystad
0411-55 02 45
lenahaakansson@spray.se

36. Natur i Fokus
Lund
070-7631281

37. Naturskolan Gladan
Sjöbo
Tel: 0416 160 65
joakim.norgren@skogssallskapet.se

38. Naturskolan Sölvesborg
Sölvesborg
0456-816647
naturskolan@edu.solvesborg.se
www.edu.solvesborg.se/naturskolan/

39. Naturum Skäralid
Ljungbyhed
soderasens.nationalpark@m.lst.se

40. Naturskolan i Lund
Lund
Tel: 046-35 70 60
naturskolan@lund.se
www.naturskolan.lund.se

41. Piteå Naturskola
Piteå
Tel: 0911-697562
pitea.naturskola@edu.pitea.se
www.edu.pitea.se/porsnas/naturskolan

42. Skellefteå Naturskola
Skellefteå
Tel: 0910-735295
skelleftea.naturskola@skelleftea.se

43. Växthuset
Söderhamn
0270-427050

44. Östhammars Natur-och Tekniskola
Östhammar
ninnie.jansson@telia.com

NATURSKOLOR I SVERIGE

45. Naturskolan Söderåsen
Stubbaröd
Tel: 0418/81064, 0709-451028
lotta.lundberg@ipbo.se

46. Naturskola Kullabergs Ekoskola
Mölle
Tel: 042-347056, 0768-401505
helen.thorn.jonsson@lansstyrelsen.se
www.kullabergsnatur.se

47. Stenshuvuds Naturum
Kivik
Tel: 0414-70 882
naturum@stenshuvud.se
www.stenshuvud.se

48. Uppliva Naturskola
Kalmar
uppliva@bredband.net

49. Askövikens naturskola
Västerås
Tel: 021-394159
jan-christer.svensk@vasteras.se
www.vasteras.se/naturskolanaskoviken

50. Botkyrka Naturskola, Fältbussen
Botkyrka kommun
Tel: 530 611 45, 530 626 88
faltbussen@botkyrka.se
www.botkyrka.se/faltbussen

51. Eggebygårds fältskola
Spånga-Tensta
Tel: 08-750 46 00
susanne.fabricius@telia.com
www.spanga-tensta.stockholm.se

52. Ekerö Natur- och Miljöutbildning
Ekerö
Tel: 073 660 40 13
lena.borg@ekero.se
www.ekero.se

53. Enabygdens Naturskoleverksamhet
Enköping
Tel: 070-3311917, 070-2787111
svn.andersson@korsang.enkoping.se,
mikael.bernovall@orsundsbro.enkoping.se
www.enkoping.se/swwwing/app/cm/Browse.jsp?PAGE=181300

54. Fältskolan i Skärholmen
Skärholmen
Tel: 076-825 17 70
birgitta.sang@skarholmen.stockholm.se
www.bredangskolan.stockholm.se

55. Kyrkhamns fältskola
Hässelby

56. Nacka Naturskola
Velamsund
Tel: 08 718 98 16
naturskolan@nacka.se, malena.von.huth@nacka.se,
annika.wiberg@nacka.se
www.nacka.se

57. Naturens Hus Bergianska
Stockholm
Tel: 08-16 70 30
miljoinfo@bergianska.se
www.bergianska.se

58. Naturskolan i Eskilstuna
Eskilstuna
Tel: 016 51 02 10
naturskolan@eskilstuna.se
www.eskilstuna.se/utveckling/naturskolan

59. Naturskolan i Håbo
Bälsta
Tel: 0171-525 00
naturskolan@bildning.habo.se
www.habo.se/skola-barnomsorg/naturskola

60. Naturskolan i Kvarnorp
Kumla
Tel: 019-57 73 18, 070-55 88 547
naturskolan@skola.kumla.se

61. Naturskolan i Sollentuna
Sollentuna
Tel: 08-579 229 78
naturskolan@sollentuna.se
www.sollentuna.se/naturskolan

62. Bråbygdens Natur- och Kulturskola
Kristdala
Tel: 0491-71143
naturskolan@brabygden.se
www.brabygden.se

63. Nationellt Centrum för utomhuspedagogik
Linköpings universitet
Linköping
Tel 013-28 19 91, 0709-756803
andsz@ibu.liu.se
www.liu.se/esi/cmu/welcome.html

64. Ekobussen
Gränna
Tel: 0390-500 84, 070-3269685

65. Ekoturen/Miljö och Naturbussen
Norrköping
Tel: 011-29 09 07, 0708-13 45 10
anette.aspegren.guldrorff@nrk.sfr.se
www.ekoturen.se

66. Station Linné - Porten till Alvaret
Ölands Skogsby
Tel: 0485 38584
portentillalvaret@gmail.com
www.portentillalvaret.nu

67. Naturcentrum
Linköping
Tel: 013-20 62 68
johanna.lindeberg@calluna.se, knut.eriksson@calluna.se
www.calluna.se
www.linkoping.se

68. Naturskolan vid Sörmlandskusten
Nyköping
Tel: 0155 21 07 57, 070-216 94 89
lennart.wahlén@edu.nykoping.se
www.edu.nykoping.se/naturskolan

69. Naturum stendörren
Nyköping
Tel: 0155-26 31 80
stendorren@d.lst.se
www.d.lst.se/naturum

70. Nynäshamns Naturskola
Nynäshamn
Tel: 08-520 73709/73708
mats.wejdmark@naturskolan.pp.se
www.nynashamnsnaturskola.se

71. Sigtuna Naturskola
Sigtuna
Tel: 08-592 522 65
pers.nobohm@sigtuna.se
www.sigtuna.se, www.peja.blogg.se

72. Solna Naturskola
Solna
Tel: 08 655 08 33.
solnanaturskola@overjarva.se, elisabet@overjarva.se
ninni@overjarva.se
www.overjarvagard.se

73. Sprängbrickan i Turinge
Nykvarn
Tel: 08-55247277, 070-5220605

74. Södertälje Naturskola
Södertälje
Tel: 08-55033983, 08-52304067
naturskolan@sodertalje.se,
susanne.broquistlundegard@sodertalje.se
www.sodertalje.se/naturskolan

75. Tyresö Naturskola
Tyresö
Tel: 070-169 81 83
jonas.hedlund@tyreso.se, martina.kiibus@tyreso.se
www.tyreso.se/templates/Page.aspx?id=10724

76. Ulvsättraskolan Naturskolan
Källtorpsvägen 60
176 76 Järfälla

77. Upplands Väsby Naturskola
Upplands Väsby
Tel: 08-590 899 28, 08-590 971 57, 08-590 975 51
naturskolan@upplandsvasby.se

78. Upplandsstiftelsens Naturskola
Uppsala
Tel: 018-727 80 54
naturskolan@uppsala.se
www.upplandsstiftelsen.se

79. Uppsala Naturskola
Uppsala
Tel: 018-727 80 54
naturskolan@uppsala.se
www.upplandsstiftelsen.se

80. Örebro Naturskola
Örebro
Tel: 019-21 68 50
niklas.jarl@orebro.se
www.orebro.se/naturskolan

81. NatuRus Naturskola
Vadstena
Tel: 0143-24143, 0738-202927
malin@naturus.se
www.naturus.se

82. Natur- och Kulturskolan på Rås
Tranås
Tel 0140- 68 457, 0703-866075
matts.aronsson@os.tranas.se

83. Naturum Omberg
Ödeshög
ellen.hultman@e.lst.se

84. Naturum Store Mosse
Hillerstorp
Tel: 0370-23792, 070-5682849

